

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 2000
Fax 020 552 3100
info@amsterdam.nl
www.amsterdam.nl

Retouradres: GA, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

de leden van de raadscommissie
Bouwen, Wonen en Klimaat

Datum	12 november 2013
Ons kenmerk	
Behandeld door	A.H. Koelemij
Telefoonnummer	020 255 1674/06 5258 1078
E-Mail	T.Koelemij@dro.amsterdam.nl
Bijlage(n)	Routekaart Gemeentelijke Organisatie CO ₂ -neutraal
Onderwerp	Routekaart Gemeentelijke Organisatie CO ₂ -neutraal

Geachte commissieleden,

Zoals afgesproken in de brief van 27 augustus 2013 bied ik u hierbij de *Routekaart Gemeentelijke Organisatie CO₂-neutraal* aan. De routekaart is een gerichte aanpak om de CO₂-uitstoot te verlagen met focus op die gebieden waar veel energiebesparing mogelijk is. Door deze ambitie ook onderdeel te maken van de bedrijfsvoering wordt jaarlijks de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot gemonitord en gekeken naar nieuwe kansen om de gemeentelijke uitstoot verder te verlagen. Op basis van de huidige situatie wordt met de eerste maatregelen die in de routekaart zijn opgenomen een verlaging van de CO₂-uitstoot met 45% gerealiseerd. Ik zal de gekozen aanpak in deze brief nader toelichten.

Definitie CO₂-neutraal

In Nederland worden meerdere begrippen gebruikt om de klimaat- of energieambitie te benoemen. De routekaart gaat uit van de drie stappen *Trias Energetica* als strategie:

1. Energie besparen
2. Zelf duurzaam opwekken
3. Compenseren

Amsterdam zet vanuit deze strategie, in op energiebesparing en eigen opwek van duurzame energie. Compensatie is voorzien vanuit het inkoopbeleid en geen actief onderdeel van de maatregelen in de routekaart. Uit een vergelijking door Stimular blijkt dat Amsterdam daarmee een strenge definitie voor zichzelf kiest.

CO₂-uitstoot afgelopen jaren vermindert

Sinds 2007 zijn door allerlei gemeentelijke diensten projecten uitgevoerd die bijdragen aan een CO₂-neutrale gemeentelijke organisatie. Voorbeelden daarvan zijn:

- Energiemaatregelen in gebouwen bij renovatie [De Bazel, Stadstimmertuinen] en nieuwbouw [diverse stadsdeelkantoren] en bij verbouwing/verhuizing kleinere energiemaatregelen zoals bewegingsschakelaars op de verlichting
- Vermindering van het kantooroppervlak dat de gemeente gebruikt, en dus het bijbehorende energiegebruik
- Eerste experimenten met ombouwen naar zuinige TL verlichting [GreenFox in parkeergarage stadhuis] en vervanging van TL door LED [parkeergebouwen en kantoren]
- Start energiemonitoring en –management door DFM
- Aanschaf van personenwagens uit de energieklassen A en B, enkele elektrische auto's en groot aandeel elektrische veegwagentjes, etc.
- Optimaliseren van de aan- en uitschakeltijden van openbare verlichting en eerste experimenten met LED-lampen in de openbare ruimte
- Toepassing van zonnepanelen op de Stopera
- In aanbestedingen is duurzaamheid [inclusief energiebesparing] een criterium
- De stroom waarop metro's en trams rijden wordt vergoed
- Inkoop van aardgas en elektriciteit met aandacht voor 'compensatie'

CO₂-uitstoot gemeentelijke organisatie

De CO₂-uitstoot van de centraal stedelijke diensten en gemeentelijke bedrijven is 68.000 ton per jaar. Ook de stadsdelen hebben hun CO₂-uitstoot bepaald [gezamenlijk 25.000 ton per jaar]. De routekaart zet in op maatregelen bij de centraal stedelijke diensten en bedrijven. Stadsdelen hebben ieder hun eigen ambities geformuleerd wat betreft verminderen van de CO₂-uitstoot en daarvoor ook acties in uitvoering. Een overzicht vindt u in de bijlage van de routekaart.

CO₂-neutraal in 2015

Ingrijpende en omvangrijke maatregelen zijn nodig als de gemeente op de kortst mogelijke termijn, conform de door Amsterdam gehanteerde definitie, CO₂-neutraal wil worden door energiebesparing en eigen opwek van duurzame energie. De routekaart bevat een verkenning van die maatregelen die de orde grootte weergeeft van de benodigde investeringen en de terugverdientijden.

- Kantoren renoveren naar CO₂-neutraal vraagt een investering van meer dan € 200 miljoen met een eenvoudige terugverdientijd van 67 jaar.
- Openbare verlichting in hoog tempo [5 jaar] vervangen door LED vraagt een investering van € 71 miljoen die in 20 jaar tijd een besparing oplevert van 'slechts' € 45 miljoen.
- Wagenpark versneld elektrificeren betekent dat het leasecontract ongeveer € 420.000 per jaar duurder wordt ten opzichte van de zuinigste benzine auto's. Daarnaast is een eenmalige investering nodig in oplaadpunten, ongeveer € 600.000.
- Windturbines gebruiken om zelf duurzame energie op te wekken vraagt een investering van circa € 30 miljoen voor zeven grote turbines [samen 20 MW]

De uitkomsten van deze verkenning zijn aanleiding om te kiezen voor een meer realistisch tijdsplan. Door tot 2025 de tijd te nemen voor de invulling van de ambitie om een CO₂-neutrale organisatie te worden kan een meer realistisch tijdsplan aangehouden worden. Een meer gematigd tempo in de routekaart zorgt er voor dat de gemeente kan profiteren

van ontwikkeling in de markt – zowel nieuwe technieken als lagere prijzen voor maatregelen die nu vernieuwend en straks meer gangbaar zijn. Daarbij komt dat de gemeente de kosten voor versneld afschrijven vermijdt door natuurlijke (investerings-) momenten te gebruiken voor energiebesparing.

Gerichte aanpak om de CO₂-uitstoot te verlagen

Bij het bepalen van de gemeentelijke CO₂-uitstoot zijn vier gebieden geïnventariseerd met een groot aandeel in het gemeentelijk energiegebruik en CO₂-uitstoot: Kantoren, ICT, Wagenpark en Openbare verlichting. Daar is eigen opwek aan toegevoegd omdat het een onderdeel is van de gemeentelijke zonvisie. Projecten in de vijf focusgebieden maken het mogelijk om de gemeentelijke uitstoot te verlagen van 68.000 [in de huidige situatie] naar 37.000 ton CO₂ per jaar in de periode tot 2025.

Belangrijke maatregelen zijn:

- Meer flexwerken en kantoren beter benutten – 5.300 ton
- Overgaan naar twee centrale data centers – 6.000 ton
- Energiemonitoring en –management – 2.000 ton
- Toepassing dimbare LED-verlichting in de openbare verlichting – reductie van 13.000 ton
- Renovatie stadhuis – 1.900 ton

De eerste drie maatregelen zijn al ingezet. Plannen worden uitgewerkt om de openbare verlichting over te schakelen op dimbare LED en voor de renovatie van het stadhuis. Daarnaast bevat de routekaart maatregelen die op bescheidener schaal bijdragen aan het verlagen van de CO₂-uitstoot zoals diverse maatregelen in het wagenpark en de toepassing van meer zonne-energie op gemeentelijke daken.

Sturing op CO₂ reductie

Naast concrete maatregelen legt de routekaart een werkwijze vast die mogelijk maakt dat de CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie nog verder daalt. De werkwijze houdt in dat jaarlijks resultaatsafspraken worden gemaakt voor verdergaande CO₂-reductie en op elk van de focusgebieden gekeken wordt welke mogelijkheden voor besparing nog meer kansrijk zijn.

De ingezette koers om huisvesting, facilitair management en ICT centraler te organiseren maakt het ook beter mogelijk om op energiegebruik van gebouwen en computergebruik te sturen. Hiermee wordt onder meer invulling gegeven aan motie 244.13 van de raadsleden Combrink en Prins van 29 mei 2013, waarin de Gemeenteraad vraagt om “meer sturing en regie op het punt van duurzaamheid uit te oefenen richting de diensten en bedrijven”. Jaarlijks zal er bij jaarrekening/verslag gerapporteerd worden over de ontwikkelingen.

In de hoop dat de routekaart ook voor u de gewenste inzet is tot een CO₂ neutrale gemeente,

Met vriendelijke groet,
namens het college van Burgemeester en Wethouders,

12 november 2013
ons kenmerk
Pagina4van4

Gemeente Amsterdam

Maarten van Poelgeest,
wethouder Klimaat en Energie